

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

§. III. An, & quâ ratione, si in judicio incidat quæstio præjudicialis ipsi causæ principali, prius de causa seu quæstione incidente cognoscendum sit, quàm de causa principali?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

§. II.

Quomodo, seu quo ordine procedendum sit in causa, seu quaestione spoliationis?

Colligitur responsio ex *c. Cum dilectus. 2. h. t.* ubi Pontifex dicit: Si reus contra actorem spoliatores agentem super spolio, vicissim spoliationem objiciat, distinguendum esse, utrum quaestio spoliationis per modum actionis proposita fuerit, ad restitutionem perendam; vel utrum proposita fuerit per modum exceptionis, ad intentionem adversarii repellendam. Prius si fiat, censentur mutuae actiones, siue conventio & reconventio, & juxta modum mutuarum talium petitionum pariter tractandae, & una sententia terminandae sunt, ita tamen, ut in conventionem semper priorem locum habeat conventionis causa, quae prius in iudicium deducta fuit; si vero per modum exceptionis opponatur spoliatio ad impediendum, vel differendum processum judicarium, donec restitutio facta sit, prius de exceptione spoliarii, vel de dilatoria exceptione, quam de causa principali cognoscendum est, cum reus in tali casu non teneatur actori responderi, priusquam restitutio facta sit. *c. ult. h. t.* Et quamvis actor condemnari non possit, ad absolute restituendum, cum exceptio non fiat ad impetrandam restitutionem, sed ad excludendam tantum actoris petitionem, condemnari tamen potest ad restitutionem sub conditione, si scilicet ulterius agere velit. Sunt tamen etiam plures casus, in quibus exceptio spoliationis contra spo-

liatorem opponi non potest, si scilicet periculum sit in mora, si praecise officium Iudicis impleretur; si spoliatus conveniatur ex promissione juramento firmata, in causa matrimoniali, & aliis spiritualibus; si factum sit notorium, &c. videtur etiam *c. Super spoliatione. 4. h. t.*

§. III.

An, & qua ratione, si in iudicio incidat quaestio praedictalis ipsi casu principali, prius de causa seu quaestione incidente cognoscendum sit, quam de causa principali?

SI in causa ad Iudicem secularem deducta quaestio incidat, quae quidem ad forum Ecclesiasticum pertinet, hoc hujus tamen decisione in causa principali pergit non potest, non debet prius Iudex Secularis cognoscere super causa principali, quam illa incidens quaestio a Iudice Ecclesiastico decisa fuerit, cum ab huius decisione dependeat illa *c. Tunc. h. t.* ita ut Iudicis secularis, quoad causam principalem, suspensa maneat jurisdictione a Iudice Ecclesiastico hac praedictalis incidens decisa fuerit, ad cuius tribunal tunc quaestio incidens ratione spiritualitatis pertinet. Quin imò in casu per se & ex objecto suo spiritualibus, Iudex Ecclesiasticus potest Iudex Ecclesiasticus, vel ex proprio motu, vel ad instantiam partis inhibere Iudici seculari, ne in causa principali agat aliquid, antequam incidens illa decisa fuerit. Quod si tamen causa principali coram Iudice seculari jam mota, quaestio praedictalis incidat ad forum Civile pertinens, potest quidem Iudex secularis etiam de hac inci-

dente quaestione cognoscere, si non excedat illius jurisdictionem, prius tamen de ea iudicare debet, quam de

causa principali, cum illa probata locum non habeat causa principalis.

TITVLVS XI.

DE PLUS PETITIONIBUS.

§. I.

Quot modis plus petatur?

IN c. Consultum unico h. t. habetur, quod quatuor modis plus peti possit, causa scilicet, re, tempore, & loco. Causa plus petere dicitur, qui in specie & determinatè à debitore petit, in genere tantum, vel alternativè, aut disjunctivè debet aliquid, sic si alter tibi promissit equum aliquem, aut equum, vel duodecim aureos, tu verò equum Neopolitanum determinatè petas, vel omninò velis habere duodecim aureos, cum tamen penes te non sit electio (quæ in debitis ex contractu indeterminatis penes debitorem est, nisi ex verbis aliud appareat, ut ex ultima voluntate debeantur) causam plus petere diceris, & etiam si vilius quid petat, quam alter daturus esset, plus causam petere dicitur, cum non sit electio penes hunc, sed penes debitorem, qui nonnunquam difficilis caret viliori, quam meliore.

Re plus petere dicitur, si decem v. g. aurei tibi debiti sunt, tu tamen petas viginti, non quod ut accessorium quid principali debito, sicuti non plus petere dicitur, qui fundum v. g. cum fructibus petit, cum fructus in tali casu petantur,

non ut principale debitum, sed ut accessorii fundo, &c. tutius tamen est, ad omnem cavendam litem nihil necessarium, ut clausula tali petitioni adjiciatur, petere se scilicet hæc, salvo tamen jure superflui.

Locò plus petitur, cum quis alibi convenitur, quam ubi conventum erat, stipulatus v. g. es, quod Augustæ solutionem v. g. facere velis, alter tamen Ulmæ te de solutione facienda convenit. Quo in casu ad id, quod interest, solutionem non in alieno loco petitam, & factam esse, ex æquitate naturali, non in pœnam tenebitur, qui loco plus petivit, nisi petitionis talis faciendæ iusta causa subit, aut in alio quidem loco petas solutionem v. g. quam conventum erat commodo tamen debitori, & factam mentione loci, in quem conventum erat.

Tempore denique plus petitur, cum ante diem, vel ante conditiones pacto adjectas conventum petitur; sicuti enim qui moratur solutionem, & tempore suo non solvit, minus solvere censetur, ita etiam, qui petit solutionem ante præfixum solutioni faciendæ tempus, plus petere censetur.